

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a *SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT* Budapesten.

M megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.	Szerkesztőség és kiadóhivatal	A hirdetések árszabálya : A pályázati hirdetéseknel minden egyes szóért, minden közlés után 6 filler (3 krajczar) fizetendő.
Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.	BUDAPEST,	Egyéb hirdetéseknel : egész oldal ... kor. 32.— negyed oldal ... kor. 8.— fél oldal 16.— nyolcad oldal ... 4.—
Előfizetési ár: egész évre kor. 6.— Kéziratokat nem küldünk vissza.	Szentkirályi-utca 28b. sz. a. (SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)	A tizak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

Boromisza Tibor dr. szatmári püspök.

Amily örömmel és lelkesedéssel láttuk volna Mayer Béla dr. püspököt a szatmári egyházmegye főpásztori székében és amily reményekkel tekinttünk a katolikus magyar népoktatásügy érdekében az ő püspöki működése elé, hasonló érzelmekkel és ép oly reménnyel szívünkben, üdvözöljük a magyar katolikus tanítóság nevében Boromisza Tibor dr. prelátus-kanonokot mint Szatmár egyházmegye élére legkegyesebben ki-nevezett megyéspüspököt.

Szatmár új püspöke a keresztény szellemű nemzeti nevelésnek és egyben a katolikus iskolának igazi apostola volt mindenkoron. Plebános korában hitközségének iskoláját, mint kerületi iskolátogató a kerület iskoláit gondozta nagy szeretettel és igazi szakértelemmel. Katolikus nevelői tulajdonait főleg mint a kalocsai szem-nárium rektora és a képzőintézetek felügyelője érvényesítette és ezen működése az újabb papi és tanítói generáció nevelésében korszakot jelent. Szeretetteljes szigorának és komoly szakértelemmel párosult intézkedéseinek bőséges gyümölcsei tapasztalhatók a kalocsai egyházmegyei papság és tanítóság lelkes tevékenységében.

Hathatósan vett részt a katolikus tanügyi irodalomban, úgy szintén nagy előszeretettel támogatta és irányította a katolikus tanítóság egyesületi működését. A hitéhez és hazájához hű, hivatásának élő, komoly és munkás tanítót szerette és becsülte; az ilyenek munkája mindenkor örömmel töltötte el lelkét és nem késett az elismeréssel, hogy buzgalmukat fokozza, erősítse. Ily nemes tulajdonokkal eltelve a katolikus iskola és munkásai iránt, foglalja el az oly hosszú idő óta árván hagyott szatmári püspöki széket az új püspök.

Isten áldása kísérje főpásztori működését és kérjük, fogadja szeretettel a magyar katolikus tanítóság hódolatteljes üdvözlését.

Ember Károly.

Felhívás a katolikus tanítósághoz.

A magyarországi katolikus tanítók III. egyetemes nagygyűlése.

Bezáródtak a nevelés és oktatás csarnokai: tanító és tanítvány pihennek, hogy új erőt gyűjtsenek a jövő tanév munkájához. És mi, kegyetlenül megzavarjuk a pihenés idejét, midőn a III. egyetemes katolikus tanügyi kongresszus sikere érdekében munkára hívjuk fel hazánk lelkes katolikus tanítóit. Igen, munkára, mellyel megmutatni óhajtjuk, hogy a pihenés idejét is készek vagyunk feláldozni, ha szent hivatásunk tőlünk fáradságot és munkát követel. Anyagiakban szűkölködhetünk, de erkölcsi és értelmi javakban gazdagoknak érezzük magunkat és e javakkal ősi hűségünkhöz híven, eszményi lelkesedéssel áldozunk a hazai népoktatásnak.

De hát szükséges-e az, hogy mi katolikus tanítók nagygyűlést tartsunk?

A nagygyűlés szükségét nemzeti életünkkel foglalkoztató eszmék, nemzeti társadalmunk korszerű törekvései és különösen a nemzet testén a korszerűség jegyében pusztító beteges tünetek ellen való védekezés módozatainak megállapítása szorgalmazza.

A katolikus tanítót mindenkor szent idealizmus jellemezte. Ez az idealizmus vezessen ezúttal is a nagygyűlés munkásai közé minden igaz katolikus tanítót, ki a szabad és független, a megelégedett s így boldog magyar nemzetért nemcsak lelkesedni, de dolgozni is kész.

De szükséges, hogy a katolikus tanítóság hivatott képviselője a nagygyűlést, melyet a millenáris évben tartott kongresszus minden időre képviseleti alapon szervezett, ez évben megtartsa azért is, mert egy letűnt rendszer után újabb hajnalára ébredtünk a nemzeti életnek.

Ezt az újabb rendszert azonban nemcsak üdvözölnünk illik, hanem e rendszernek nevelési rendszerehez is szavunk kell, hogy legyen, mert csakis így biztosítható nemzeti társadalmunk igazi át-

alakulása: a keresztény erényeken nyugvó tiszta magyar nemzeti haladás, fejlődés és megizmosodás.

De szükséges végül a nagygyűlés azért is, mert az ugynevezett «felekezeti» tanítóság a régi rendszer címletei szerint mostoha gyermeke volt az állami kormányzatnak. Nem tudjuk, hogy szándékosan-e, avagy szűkkörü tanügypolitikai felekedésből, de a tanügyi kormány intézkedései előszeretettel sújtották tekintélyében, anyagi érdekeiben a felekezeti tanítóságot. A panaszt, az elkeseredést nem hallották meg.

Bizonyos cinizmussal kiáltották vissza a panaszokra, hogy az állami iskola jobb, mint a felekezeti, az állami tanító munkája többet ér, a felekezeti iskola tanítójának működésénél. A lefolyt nagy nemzeti küzdelem azonban egészen másképen ítelt. Míg az állami intézetek alkalmazottai felsőbbiségek, az uralkodó kormányok egyszerű eszközei voltak, addig azok a sokat mellőzött felekezeti tanítók kivétel nélkül a nagy nemzeti küzdelem hátor és elszánt harcossai közé sorakoztak. Az iskolában, az iskolán kívül a magyar nemzet nemzeti törekvéseinek nevelték nemzeti öntudattól áthatott jellemes polgárokat. Ez a tanítóság a nagygyűlésen fölemelt fővel, bátran és nyíltan kell, hogy hangoztassa szavát sorsának javításáért. Az egyenlő képesítés mellett egyenlő fizetés az állami tanítókkal, a kántortanítók nyugdíjának a törvény szerint való rendezése; szóval megszüntetése minden jogtalan mellőzésnek és érdekesonkításnak a tanügyi kormány részéről, ezek azok a kívánságok, amelyekre a III. katolikus tanítókongresszus komolyan, méltóságteljesen kifejezni fog oly módon, hogy felszólalásának sikere is biztosítható.

Magyar katolikus tanítók! *Jelentkezetek minél tömegesebben az augsztusban tartandó nagygyűlésre.*

Minden tanítói kör és egyesület tisztikara, avagy választmányja jelentse be legkésőbb június hónap 31-ig kiküldöttjeit.

A jelentkezéskor, avagy bejelentéskor kérjük a nevet, a lakóhelyet, a felszálló vasúti állomást pontosan kiírni.

A nagygyűlés rendező-bizottsága intézkedett, hogy a nagygyűlés tagjai a vasutakon *felárú jeggyel* utazhassanak és Budapesten *kedvezményes lakást* rendelhessenek.

A bejelentés avagy jelentkezés az **«Országos Katolikus Tanügyi Tanács irodája Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-utca»** címre küldendő.

A nagygyűlés tárgyalási rendjét és tétéleit lapunkban már közöltük, de egyik legközelebbi számában a meghívó szövegében ismét közreadjuk.

Katolikus magyar tanítók, fel a munkára!

A magyarországi katolikus tanítók III. nagygyűlésének rendező-bizottsága.

A kath. népies iratok propagandája.

(Vége.)

A 3., 138., 153., 185. és 229. számú iratok az emberi nem legnagyobb díszének és kincsének: az embermértősnak és józanságnak elpusztítóját, az *alkoholmérgezés* hatását mutatják be. E baj napjainkban oly súlyossá fejlődött, különösen hazánk némely vidékén, hogy kötelességünk kiirtására minden eszközt megragadni. A 21-ikben mester uram a *nevelés* nagy dolgáról világosítja föl a népet, a 46-ik a kántortanítói hivatal fontos voltáról, a 35-ik a gyermekről, mint Isten áldásáról szól; igen szükséges dolgok: az előbbieket a tanítói tekintély megszilárdítására és emelésére, az utóbbi ama nagy bűn elhagyására, melyet kath. népünk a reformátustól imitt-amott már-már elsajátít s ez az *egy-gyermek-rendszer*. A keresztény igazságokban való meggyőződést, az erkölcsökben való megerősödést temérdek iratka szolgálja specialiter s általában is ez a szellem lengi át valamennyit. Az erős magyar hazafiságot, ezen a mi napjainkban kiváltképen megerősítésre szoruló szent érzelmet a szent István és szent László királyokról, az ezer esztendőről, II. Rákóczi Ferenc életéről szóló olvasmányok vannak hivatva ápolni. A 220-ik a honpolgár kötelességeit ismerteti meg. A magyar nemzet halálössé válható nyavalyáját, a *kivándorlást*, az ügy fontosságához mérten több füzet tárgyalja; «Menjünk e Amerikába?», «Aki kiesal, huncfut róka», «Timár László vándorlása», stb. Világosítsuk föl, ne engedjük félrevezettetni könnyhívó, pénzéhes népünket addig, míg nem lesz egészen késő! Népünk gyarlóságaira mutat rá a 36-ik, «Kerüljük a pletykát!», a 67-ik, «Falusi rossz szokások», a 96-ik, «A káromkodó nyelv», a 108-ik, «Főveszedelmünk», *Cuccor Gergely* költőnk remek «Paprikás versei» (125. sz.), melyek oly találók, mintha ma irattak volna és *Szokoly István* kartársunk mély igazságú két elbeszélése a szülők majomszeretetéről (232. sz.). A 183. számú a *vegyesházasság* veszedelmére int; közismert nagy baj, hiszen a protestáns egyházhatározatok is szigorúan eltiltják tanítóikat a máshitű élettárstól. A 13-ik, a 95-ik, a 193-ik, de különösen a 180-ik iratka behatóan és tökéletesen tárgyalja a *szövetkezés* előnyeit; ez utóbbit nyomatékosan ajánljuk kivált tanítóink, a szövetkezetek vezetőinek figyelmébe, hogy ne csak frázisokból, de alaposan ismerjék az ügyet. Szomorú dolog, hogy szövetkezeteink egy része az állami központ alá tartozik s vannak olyanok is, melyek sehová sem tartoznak; már pedig kizárólag csakis azok felelnek meg a keresztény szövetkezés nagyjelentőségű céljainak, melyek a *Keresztény Szövetkezetek Országos Központjának* kötelekében állanak. A napirenden lévő *szociális kérdés* is méltó tárgyalásban részesül: egyrészt az istentelen és hazátlan szocializmusnak a maga csupasz valóságában való bemutatásával, másrészt a keresztény szocializmus tanításának és

eszközeinek, a keresztény demokráciának megismertetésével. (55., 126., 134., 142., 151., 158., 182., 195.) Egész sereg *pásztor, vizkeresztői és Miklósnapi játékok* is helyet foglal ez iratkámban.

Azonban elég. Ki bírná ily szűk helyen kiaknázni e dús kincses-bányából mindazt az értéket, mely a legpazarabb sokaságban mélyében rejtőzik? A lelki, erkölcsi és anyagi boldogulás eszközeit nyújtják ez olvasmányok a keresztény magyar nép számára.

Kedves kartársaim, katolikus népnevelők, aknázatok ki, tegyétek közkinccsé a *Népiratkák*-ba bezárt tanulságokat és igazságokat! «Hogy ezt az eredményt elérhessük, pedig el kell érniünk, — mondja *Gaesswein dr.* útmutatásul — *szükségünk van egy az egész országot befoglaló hálózatra*, mely a társulat népies kiadványait minden irányban terjessze és könnyen hozzáférhetővé tegye».

E célra legalkalmasabb hálózat a kath. néptanítók tízezernyi tagból álló tábora. Ha ők fölkarolják az ügyet — s meggyőződésünk, hogy a népnevelők nem hanyagolják el a nép ügyét — ha a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalánál jelzik, hogy ők hajlandók a Népiratkák terjesztésének kultur-misszióját teljesíteni, ezzel a siker előre biztosítva van s nem csak a nép ügyének tettek nagy szolgálatot, de önmaguk erkölcsi és anyagi javára is cselekedtek. A módosítók felől a könyvkiadóhivatal készséggel ad fölvilágosítást.

Budapest.

Wohlmuth Ernő.

Nyári hangok.

Köztudomású dolog, hogy június hó derekán már nagyon meleg van, szinte éget, perzsel a napsugár, mely ellen nem annyira napernyővel, mint inkább pénzzel lehet sikeresen védekezni.

«Pénn, pénn, ez ám a bökkenő,
Ez életünkben a szekérkenő.
Enélkül a kerék lassan forog
S forgásában nagyon is csikorog.»

De akinek sok pénze van, az már aztán igazi úr — kinek nemesak vagyona, hanem híre, tisztessége, becsülete, kényelme, sőt még esze is van: mert a nagy meleg elől üdülni valamelyik fürdőhelyre menekül. Mi szegény falusi tanítók éjszolgában csak megvolnánk, de sajnós, fürdőhelyre nem mehetünk, hogyan, miként töltjük hát el azt a sokak által szörnyen irigyelt hosszú vakációt? Hová menjünk? Nézd, már kissé hűvösödni kezd. Menjünk ki a mezőbe, megnézni az életet.....

Ákácvirágillattal van tele a levegő. Ezer és ezer méh zsong az ákácon, liciomon, hajnalkán s a gyönyörű rózsabokrokon. Örülnek is a méhészek, mert jó mézszüretre van kilátás. Itt pompázik a szegfű, mellette a majoranna s ezek közül méltóságosan emelkedik ki az ártatlanság szép virága: a fehér lilium.

Balzsamos, szinte bódító illatot hoz felénk a nyári szellő. Honnét jön ez?.. Ahán! Ime itt van a

bodzafa, ez lehel oly kellemes illatot. Szegény! Fája késsel, baltával sok helyen van megsértve, irtják, pusztítják ezt mindenfelé. De nagy szívósággal áldotta meg a Teremtő, mert minden üldözés dacára is él és virágzik, hogy legyen meghülésünkben jó izzasztó orvosságunk. Átható szagú levele feregirtó, még a vakondok is kerüli. Lombja szép sötétzöld, benne örvendezünk az első tavaszi fakadásnak. Virágaiban a Teremtő ötös számgondolata van írva: ernyője öt sugárú, egy-egy virágocskája öt szirmű, öt porodájú. Senkinek sem árt, bántani tehát kár, inkább kimeletet érdemel.

Maszatos gyermekkel találkozunk. Arcukon, ingecskéjükön heber betűk és furesa kínai alakok láthatók. No, ezek bizonyosan Arany János «Családi est»-jének «sötéten bólingató» eperfáján lakmároztak. Jó fa az, az egyetlen, melynek gyümölcse egészen a gyerekeké. Rajta legeleznek egész nap, a nagyobbak meg-megrázzák a fát, az alatta esengő kicsinyeknek dusan hull a gyümölcse. No de van is aztán szép versenykapkodás asszony, leány, gyerek, csibék és kacsák között. Jól mondta a böles költő:

— Ez igazán a család fája.

De menjünk tovább! Integet a szarkaláb, leng a fehér katóka, rikít a pipacs s kéklik a búzavirág. A szökén hullámozó vetés közül meg-megszólal a «pitypalaty». Szegény madár! Maholnap már te is hontalanná leszel a pacsirtával együtt, mert meg van már bolygatva a rét. Ime itt már kaszálnak is.

Kaszafenés közben fel-feltekinenek az égre s aggódva szemlélik a tornyosuló felhőket.

— Hej! András bácsi! Nem tom én, tisztába vehetjük-e most fel a szénát?

— Medárd napján esett, úgy mondják, hogy akkor sok eső lesz, hogy akkor vége lesz a szénánkknak.

— Látja-e kee azt a sölét felyhöt? Abból alighanem itélet lesz.

— Bijon, édes öcsém! Fé az itélettő nemesak a lelkes állat, hanem még a barom is.

— Isten ments meg attó!

— Emlékszem, 1875-be' vó't egy szörnyü itélet Szuhán. Éppen így, szent János napja táján. Vó't má' széna boglyába' is, rudasba' is, meg renden is. Gyütt a nagy itélet jégvel. Mindent összetört, a szénát meg tisztára elvitte. Leesett a tüzes mennykő, meggyü't egy ház s benn égett egy kis leány. Bezzeg, hordta is egy fősvény asszony fazékszámra a tejet. Mert a mennykőgyűlást csak tejjel lehet ó'tanyi; a víztő' még jobban ég.

Nemti.

Nagy József.

(Vége következik.)

HIVATALOS KÖZLÉSEK.

A katolikus népoktatási intézetek számára újabban engedélyezett tankönyvek.

Az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács kebelében működő Tankönyvbíráló bizottság f. évi április 26-án és június

25-én tartott ülésein a nagymélt. püspöki kar által kiadott szabályzat és utasítás alapján megírt könyvek közül a következő tankönyvek használatát engedélyezte:

- 1 1906. sz. a. dr. Bartha József, dr. Prónay Antal *Stilisztika*. Polg. isk. III. o. sz. (1906).
- 2 1906. sz. a. dr. Lévy Ede *Csillagászati földrajz*. Polg. felső leányisk. sz. (1906).
- 3 1906. sz. a. dr. Bartha József *A magyar nemzeti irodalom története*. Tan. képz. sz. (1906).
- 4 1906. sz. a. dr. Lévy Ede *Számtan*. Polg. és felsőbb leányisk. sz. I. rész.
- 5 1906. sz. a. — — II. rész.
- 6 1906. sz. a. Berecz Ede *Népszerű vegytan*. Fels. leányisk. és tan. képz. sz. (1905).
- 7 1906. sz. a. Bachmann Péter *Német ABC és olvasókönyve*.
- 8 1906. sz. a. — — *Német olvasókönyve*. Elemi iskolák számára. (1905).
- 9 1906. sz. a. Köveskúti Jenő és Sarudy Ottó *Magyar stilisztika és közéleti fogalomzinczók*. Tan. képz. sz. (1903).
- 10 1906. sz. a. dr. Szemák István *Német nyelvkönyve*. I. r.
- 11 1906. sz. a. — — II. rész. Polg. f. l. i. t. k. sz. (1903).
- 12 1906. sz. a. Katinzky Géza *A magyar nemzeti irodalom vázlata*. Polg. f. leányisk. sz. (1902).
- 13 1906. sz. a. Valló Vilmos *Módszeres németnyelv és olvasókönyve*. Kezdek sz. (1900).
- 14 1906. sz. a. Szulik J. után Márki Sándor *Világtörténelem*. Polg. tan. képz. sz. VII. kiad.
- 15 1906. sz. a. Ember K., Györfly J. és Hortobágyi A. *ABC és könyve*. (1906).
- 16 1906. sz. a. dr. Bilinszky Lajos *Egyetemes történet*. I. r. Tan. képz. sz. (1906).
- 17 1906. sz. a. Ember K., Hortobágyi A. *Irály- és költészet tan olvasmányokkal*. Polg. f. k. isk. sz. (1906).
- 18 1906. sz. a. Egri György *ABC és könyve*. (1906).
- 19 1906. sz. a. dr. Bilinszky Lajos (Schultz J. u.) *Világtörténet*. Polg. I. isk. sz. (1905).
- 20 1906. sz. a. dr. Bilinszky L. *Magyar olvasókönyve*. I. r.
- 21 1906. sz. a. — — II. rész. Polg. f. l. isk. sz. (1905—6).
- 22 1906. sz. a. Bóbita E. Gerevich E. *Természetben a kozmográfia elemeivel*. F. l. isk. sz. (1905).
- 23 1906. sz. a. Györfly János *Számtan*. Gyak. példt. II. o.
- 24 1906. sz. a. — — III. o. VII. VIII. kiadás. (1907).
- 25 1906. sz. a. Hunyady B. Tóth K. (egri) és Vargha L. *Nyelvtani példatár* tek. a helyesírás és fogalmazásra. El. isk. II. oszt. sz.
- 26 1906. sz. a. — — III. " "
- 27 1906. sz. a. — — IV. " "
- 28 1906. sz. a. — — V—VI. " " (1906.)

Az itt felsorolt könyvek jegyzékét a Tankönyvbíráló-bizottság elnöksége oly kéréssel közölte a Szent-István-Társulat nagym. elnökségével, hogy azokat az 1906. 7. tanévre szóló hivatalos könyvjegyzékbe fölvenni sziveskedjék.

EGYESULETI ÉLET.

Pályatétel. A *nyitrai* róm. kath. tanítók egyesülete a következő pályatételt tűzi ki kidolgozásra: „A felvidéken megindult nemzetiségi mozgalom megállítását ellen mit tegyen a néptanító?” A legjobb munka 20 koronával díjaztatik főt. *Paska* István nagybellezi plébános ur által. — A pályamunkák folyó évi augusztus hó 20-ig. *Massányi* János néptanító, az egyesület világi elnökénél nyújtandók be.

A zsigorfürdői tanítógyűlés. A „Löese- és Iglóvidéki róm. kath. Tanító-Egyesület” június 25-én tartotta XXIII. rendes közgyűlését Zsigorfürdőn. A közgyűlést szentmise előzte meg. Főolvasztván dr. *Párvy* Sándor szepesi püspök levele, melyben az egyesület elnökét, dr. *Rolny* Ferenc szentszéki ülnököt, iglói plébánost meg-erősíti. Elnök megnyitóbeszédjében a vallásos és haz-

fias nevelésről szólott világos, tömör előadásban, mély és maradandó hatást téve az egyesületi tagokra. *Greschik* Viktor másodelnök lelkes szavakkal üdvözölte az új elnököt. Ezután *Fleischhacker* Ede löcei róm. kath. el. isk. tanító tartott sikerült gyakorlati tanítást a *Hernád folyó völgyéről III. osztályban*. A bíráló: *Kozma* Gizella, dénesfalvi tanítónő a legkedvezőbben nyilatkozott a tanításról. Következéleg *Berwaldszky* Kálmán jegyző főolvaszt jelentését. *Vollay* Elemér iglói róm. kath. el. isk. tanító mutatóványokkal kísért szabadelődást tartott a kéz ügyességi oktatásról az I. osztályban. Ezután dr. *Rolny* Ferenc elnök jelentette, hogy *Párvy* püspök úr a szóló legutóbbi tiszteletjegyzése alkalmával atyai jóindulattal érdeklődött az egyesület munkáinak és viszonyai iránt s költségeinek fedezésére nyagi támogatást nyújtott. A közgyűlés a fenti tény halálát azon indítványát, hogy vezetése örömmel fogadta elnök azon indítványát, hogy vezetése alatt *Greschik* Viktor, *Fleischhacker* Ede, *Fuhrmann* István és *Kiszely* Béla tisztelegjenek az egyesület nevében. A Múltóságánál s mondjanak már ismételtén tapasztalt kegyes pártfogásáért és bőkezűségéért hálás köszönetet. Dr. *Rolny* elnök ezután a bíráló-bizottság működésének eredményéről tett részletes jelentést. Az első 50 koronás díjat *Berwaldszky* Kálmán iglói róm. kath. tanító kiváló munkája, a népszkolai rajzoktatásról, melyhez 12 kis táblán 250 rajz volt mellékelve, nyerte el, míg a második (2 arany) *Sztankó* József löce-felsőmajori közs. tanító hasonló tárgyú művének ítéltetett. Ezek után a különféle egyesületi ügy elintézésével a gyűlés véget ért.

VEGYESEK.

Iskolásgyermekek fogadalma. Az esztergomvidéki róm. kath. tanítóegyesület utóbbi gyűlésén *Miklós* József róm. kath. tanító a nemzeti öntudat fejlesztésének módszeréről értekezvén, indítványt tett, hogy a hazai összes népiskolák évenként a nemzeti zászlóra ünnepiesen fogadalmat tegyenek. Az indítványnak megfelelően, az esztergomi tanítótestület az iskolai év bevezetésével az összes elemi iskolás gyermekekkel a városház előtti téren fogadalmat tétetett, hogy a nemzeti zászlót soha cserben nem hagyják. Az ünnepség reggel istentisztelettel kezdődött, amely után *Wimmer* polgármester magyarázta a növendékeknek, hogy mi a haza. A polgármester beszéde után a gyermekek fogadalma következett. Ezután minden évben tartanak ily ünnepélyt. E példa méltó a követésre.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület irodalmi és tanügyi osztálya nyílt pályázatot hirdet, a *gyakorlati méhészet* megírására. Az O. M. G. E. a munka 3000 példányig terjedő első kiadásáért a Kodolányi-alapból 500 korona tiszteletdíjat biztosít a szerzőnek. A pályamunkatervezet beküldésének határideje aug. 31.

Kath. iskola védelme. A csicseri római katolikus iskolára a következő adományok gyűltek össze: *Csény* Antal 1 kor., *Székely* Rezső 2 kor., *Duschek* Oszkár 5 kor., *Bonisch* Eduard 4 kor., *Landiger* Antal 5 kor., *Tóth* Sándor 5 kor., *Udutu* János 2 kor., dr. *Kereszty* Károly 1 kor., *Özvegy* Bálint Bálintné 2 kor., dr. *Koperniczky* Ferenc 5 kor., *Szuhorics* Jenő 10 kor., *Guzsvenicz* Vilmos 2 kor. Összesen 44 korona. Fogadják hálás köszönetemet a nemesszívű adakozók. Csicsér, 1906. június 24-én. *Makár* Sándor lelkész.

A közoktatásügyi költségvetés bizottsági tárgyalása. Az országgyűlés közoktatásügyi bizottsága a napokban tárgyalta a kultusbudgetet és ez alkalommal a népoktatási tételnél a következő kijelentések hangzottak el: *Apponyi* Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter kijelenti, hogy a költségvetés, bár tényleg egészen nem a mai kormány alkotása, még sem nélkülözi egészen az individuális jelleget. Kiemeli különösen, hogy a költségvetésben jelentékenyen emelte a népoktatási célra fölvevett összegeket, amelyekel kivált a nemzeti szempontból fenyegetett vidékeken, de a fajmagyar részeken is, átgondolt rendszer szerint igen hathatósan szándékozik fölhasználni. A miniszternek ezzel az a célja,

hogy
lyásul
tenék.
sokba
lehe
lak a
minis
törvén
záras
Bizon
az os
feleke
föfáll
külön
akarj
feleke
tök é
velük
rende
erre n
ahol
állítás
kon a
érintk
ságot,
nak.
igen
hogy
minis
rint já

T
megy
végi
Györfly
lajta
javasl
előfiz
Bulap
(Baes
lpar-u
is ilye
is kül
A köz
P. Gy
jövéd
állítás
nájuk
sajnál
S. Fü
hatnal
ható.
iskolá
egybel
B. V.
gel k
es a
időben
oly is
gatói
nevez
a hely
szabál
De ez
ervény
altalan
tathat
Esetle
ezidős
V. A.

hogy erős vidéki középpontokat teremtsen, melyek befolyásukat az egész körülöttük fekvő területen érvényesítenék. *Bizony* Ákos kéri, hogy a túlnépes magyar városokban, hol megfeszített áldozatkészség mellett sem lehet a gyermekek iskoláztatását biztosítani, állami iskolák állíttassanak föl. *Andrássy* Sándor gróf fölhívja a minisztert, hogy azokat a felekezeti iskolákat, amelyek a törvény kívánalmainak meg nem felelnek, haladéktalanul zárassa be. *Apponyi* Albert gróf miniszter ismeri a *Bizony* által említett bajokat és túlnépes helyeken, hol az összes gyermekek iskoláztatása biztosítva nincs, a felekezeti és községi iskolák mellett állami iskolákat akar fölláttítani. A létező felekezeti vagy községi iskolákat ha különben megfelelnek, fönn akarja tartani, mert nem akarja elpusztítani a létező kulturális tényezőket. Ahol a felekezeti iskolák nemzeti szempontból nem megbízhatóak és a törvénynek meg nem felelnek, ott a kormány velük szemben el fog járni. Általános elv itt az, hogy a rendelkezésre álló eszközöket ne pazaroljuk el ott, hol erre nincs szükség, nehogy elvonjuk azokat oly céltól, ahol szükségesek. *Semsey* László az állami iskolák fölláttítását, kivált a nyelvhátárokon tartja élszerűnek. Azokon a vidékeken, ahol a magyarság e nemzetiségekkel érintkezik, az állami iskolák egyfelől erősítik a magyarságot, másfelől a nemzetiségekre is magyarosítólagnak. *Hoitsy* Pál ezt a *Semsey* által fölvetett gondolatot igen figyelemreméltónak mondja és kéri a minisztert, hogy ezt az elvet tartsa szem előtt. *Apponyi* Albert gróf miniszter kijelenti, hogy nagyjában ugyis eme elv szerint jár el.

Szerkesztői üzenetek.

Többeknek. Lapunk szerkesztője Szemesen. (Somogy megye) tartózkodik a szünnapok alatt. A szerkesztést ő végzi és intézi ugyan, de a lap sürgős ügyeit ez idő alatt *Györfly* János székesfővárosi igazgató belmunkatársunk látja el. — **G. L.** Még mindig remélhetjük, hogy a közölt javaslat érvényre jut. Levélben többet. — **T. Gy.** Lapunk előfizetése iránt forduljon a «Népnevelés kiadóhivatalához, Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28a. — **D. A.** Szépliget (Bács megye). Forduljon a Feivel-céghez Budapest, IX., Ipar-u. 4. Ajánljuk a Zán-féle padokat. A székesfőváros is ilyen padokkal szereli fel újabb iskoláit. Prospektust is küld a cég. — **Z. A.** és **M. I.** Igen. intézkedünk. A közreműködést hálás köszönettel veszi a bizottság. — **P. Gy.** 1. A díjlevél tételei határozzák meg a tanító évi jövedelmét. 2. Fegyelmi vizsgálat ítélete nélkül a tanító állásáról el nem mozdítható. Más körülmény az, hogy ha állásáról önkénynt lemond. — **V. F.** Beérkezett. Fölhasználjuk. — **B. K.** Köszönet a tudósításért. — **Ö. K.** Igen sajnáljuk, hogy a tanulságos gyűlésről hiányzott. — **I. H. S. Fűred.** Magániskolát engedélyezés nélkül nem nyithatnak. A nyugdíjazott tanító magánoktatással megbízható. A helyzet nehéz, de jóakarattal a segély a nyilvános iskolának meg volna szereshető. — **L. Gy.** Internátussal egybekapcsolva csak felsőbb leányiskolát ismerünk. — **B. V.** A további gyűjtésekről szóló tudósítást is készséggel közöljük. — **R. P. R.** Főtanító elnevezést a törvény és a püspöki rendszabályok nem ismernek. Az újabb időben történt, hogy több egyházmegyében a főpásztor oly iskolákhoz, ahol több tanító működik, bizonyos igazgatói teendők ellátására edemes tanítókat főtanítóvá nevez ki. Az ily főtanító hatáskörét a kinevezési okmány a helyi viszonyok szerint írja körül. Az új rendtartási szabályzat igazgató-tanítói állást szervez ily iskolákhoz. De ez a szabályzat csak a legfőbb jóváhagyás után lép érvénybe. — **B. M.** Helyi viszonyokról még nem lehet általános ítéletet hangoztatni. — **Gy. Ö.** Igen. átváltoztatható a pénzbírság közmunkára. — **Sz.** Beérkezett. Esetleg felhasználjuk. — **B. F.** A Szent-István-Társulat elnökségint csak magyarnyelvű népiratkákat terjeszt. — **V. A.** Beérkezett. Közölni fogjuk.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

A békei róm. kath. elemi tanodánál nyugdíjalépés folytán megüresedett kántortanítói állomásra pályázat hirdettek: 1 padlózott szobából álló lakáson, 1 zárt konyhán, 1 kamarán, 1 pincén, 1 istállón, 1 színen, 2 ölon kívül I. tanítói jövedelme: készpénzben a község pénztárából évenként a) mindennapi tanításért 420 kor.; b) ismétlő oktatásért 40 kor.; c) 3 kataszt. hold szántóföld: d) földmégmunkálás vagy megváltása 60 korona: e) 100 kéve keményfarózse békei uradalomtól és 200 drb rózse iskolafűtésre: f) legeltetési jog 2 szarvasmarhára, 3 lúdra, 4 sertésre; g) 6 zsellér napi munkája. II. Kántori jövedelme: h) 7 hektol. buza, fizetik gazdák uradalomnál: i) misealapítványok. stóla, ostyasütésért 28 kor. Köteles osztatlan VI. osztályú mindennapi és ismétlőiskolában tanítani, kántori teendőket végezni. Tannyelv magyar. A folyamodványok a csütörtöki plébánia-hivatalnál nyújtandók be. Személyes megjelenés előnyben részesül. Fizetés szeptember 1-től jár. A választás július 11-én, délelőtt 9 órakor tartatik meg. *Iskolaszék.* 153 1—1

Ipoly-Szakállos (Hont megye) magyar róm. kath. kántortanítói állásra oklevéllel bíró tanítók részére pályázat hirdettek. Javadalma: «Népnevelő» f. évi 21. száma szerint. Pályázati kérvények július hó 12-ig ipoly-szakállosi plébániahivatalhoz küldendők. Választás, melyre orgonapróba miatt személyes megjelenés kívánatik, július hó 14-én délelőtt 10 órakor. 166 1—1

A morvaszentjánosi (Pozsony m.) róm. kath. fiúiskolához tanítói állomásra 23 számban hirdetett pályázati határidő augusztus hó 1-ig meghosszabbították. *Az iskolaszék.* 157 1—1

Egri érseki megye

Mezőkövesdre (Borsod) jó hangú és gyakorlattal bíró kath. kántorsegedet keresek. Fizetése: 800 korona és lakás. *Gaál István* kántor. 155 1—1

I. Borsodszentistváni róm. kath. I-ső vegyesosztály vezetésére okleveles *főtanító* kerestetik. Fizetése: 1. Természetbeni lakás, mely áll 2 szoba, kamara, konyha, melléképületek és házikertből. 2. Lucernás 1244 □öl. 3. 14 kat. hold s 272 □öl szántóföld. 4. A politikai községtől évi 600 kor. 5. Államsegély címén 58 kor. negyedévi előleges részletekben. 6. Esetleges korpótlék. Kötelessége: 1. Az I-ső vegyesosztályt a püspöki tanterv szerint kifogástalanul vezetni. 2. A gyermekekkel a tavaszi és őszi időben mindennap, egyébkor pedig vasár- és ünnepponapon a szentmisén, nemkülönben a szokásos körmenetekben illő buzgósággal résztvenni. 3. A kántor akadályoztatása esetén minden díj nélkül a kántori teendőket végezni. 4. Az ismétlő, esetleg róm. kath. gazdasági ismétlőiskola III-ik évfolyamát vezetni. 5. Az állás összes közterheit az illető tanító fizeti. 6. Esetleg a hitközségi faiskolát díjtalanul vezeti. 7. A fogyasztási szövetkezet ügyeit értő és vezető tanító jövedelemre mellékesen számíthat.

II. Ugyancsak a **borsodszentistváni** róm. kath. iskolához okleveles *segéd-kántortanító* kerestetik. Fizetése: 1. Egy szobás lakás fűtéssel és takarítással. 2. A kántortanítónál élelmezés. 3. Évi 300 korona a kántortanítótól havi előleges részletekben. 4. Szállítási költségre nem számíthat. Kötelessége: A IV—VI-ik fiúosztályt a kántor felügyelete alatt püspöki tanterv értelmében önállóan és kifogástalanul vezetni. 2. A gyermekeket úgy a szentmisére, mint a körmenetekre kísérni. 3. Az iskolai szünetnapokon saját érdekében is a kántori funkciók végzésén megjelenni, részint pedig a kántort önállóan helyettesíteni. 4. Az ismétlő, esetleg a róm. kath. gazdasági fiúiskola II-ik évfolyamát tanítani. Erkölcsös viselet és sikeres működés esetén az iskolaszéktől jutalomra és önállósításakor rendes tanítóvá való megválasztásra számíthat. Aki ezen két állás valamelyikét elnyerni óhajtja, a borsodszentistváni róm. kath. *iskolaszék elnökéhez* címzett kérvényét folyó évi *augusztus hó 6-ik* napjáig a szükséges

okmányokkal együtt nyujtsa be. Mindkét állás szeptember 15-ig okvetlen elfoglalandó s a megválasztottak illetményei is ez időtől esedékesek, úgy azonban, hogy az 1-ső vegyesosztály tanítója 1907. január 1-ig összes jövedelmei megváltása címén 233 korona 33 fillér, az esedékes államsegély és korpótlék összegére, nemkülönb, ha családostanító választatik meg, f. évi november 12-ig a hitközségtől bérlendő lakás élvezetére tarthat igényt. *Kozma János* érd. esperes, plébános, iskolaszéki elnök. *Fekete János* kántortanító, iskolaszéki jegyző. 164 1—1

Besztercebányai egyházmegye.

A felsőmicsinyei (Zólyom m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat nyílik. Jövedelme: 811 kor. (ebből 641 kor. készpénz, a többi átlagos termény). Kellően felszerelt belyeges kérvények f. é. aug. 20-ig alulírottához iskolaszéki elnökhöz küldendők. *Zuchar János* pléb. isksz. elnök. 165 1—2

Csanádi egyházmegye.

A nagyikindai róm. kath. népiskolánál betöltendő egy tanítónői állás, melyre az iskolaszék pályázatot hirdet. Fizetés 1000 korona, mely minden iskoláknál eltöltött öt szolgálati év után 100 koronával emelkedik 1300 koronáig. Ezenkívül a törvényes ötödéves korpótlékok és szabad lakás az iskolaépületben. A lakást a hitközség kívánataira bármikor 3 havi fölmondás mellett visszaadni köteles, amely esetben 300 korona lakbért élvez. Míg a viszonyok nem változnak, két osztályban köteles a női kézimunkát díjtalanul tanítani. Az állás szeptember hó 1-én elfoglalandó, amely időtől a járandóság is ki lesz szolgáltatva. A pályázati határidő *augusztus 5-én* jár le. A kérvények a róm. kath. iskolaszékhez intézendők. *Róm. kath. iskolaszék.* 168 1—1

Győri püspöki megye.

A győrásszonyfai róm. kath. kántortanítói állásra pályázati határidő *július 31-ike*. Díjazás 2 szoba, konyha s mellékhelyiségekből álló lakáson kívül 223 négyzetöl házikert, 4603 négyzetöl szántóföld és kaszálók, párhér, stóla stb. Összes tanítói jövedelem 406 kor., kántori 411 K. Kérvények *Bolla Móric* iskolaszéki elnökhöz küldendők. 158 1—1

A balfi iskolaszék (Sopron m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Jövedelme az 1893. összeírás szerint 1092 korona 70 fill., azonfelül a korpótlék. Lakása áll 1 szobából, 1 konyha, 1 kamra, 1 istálló s egy kis kertből. Köteles az ismétlőiskolát is vezetni. Az állás aug. 1-én elfoglalandó. A folyamodvány *július 15-re* *Unger István* pléb. hoz küldendő. 156 1—1

Kassai egyházmegye.

Sokút (Zemplén m.) kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Jövedelme 800 korona és pedig fele részben készpénz, fele részben földhaszonélvezet és párhér. Oklevéllel felszerelt kérvények a róm. kath. iskolaszékhez folyó *július hó 23-áig* intézendők. Tanítási főnyelv magyar, segédnyelv tót. Az iskolaépület felsőbb rendelkezéseknek mindenben megfelelő. Az állás azonnal elfoglalandó a kinevezés után. 163 1—1

Az abaujszeri róm. kath. kántortanítói állás *július 24-én* fog betölteni. Javadalom: 8698 öl szántóföld, 340 korona államsegély, 180 korona tandíj, 320 korona kütönfelekből, korpótlék az államtól. Szabályszerű lakás. Tavasszal második állás szerveztetik, új iskola és lakás építtetik. *Nagyvácsányi József*, plébános. 167 1—1

Kalocsai érseki megye.

Magyarkanizsara (Szeged mellett) róm. kath. segéd-kántortanító keresek. Feltételek a Néptanítók Lapjában közölve vannak. *Kék Béla.* 152 2—2

Nyitrai püspöki megye.

A pruzsinai (Trencsén m.) róm. kath. kántortanítónak nyugdíjaztatása folytán megüresedett kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Jövedelme: lakás természetben két

szoba, egy konyha, egy kamra, új gazdasági épületekkel, az iskolánál egy pince és magtár. Készpénzfizetés a községekétől 346 kor. Stóla megváltva 48 kor. Temetési bucsuztatóért nagykoruaknál 520 kor. kiskorúaknál 320 kor. 10 évi átlag szerint évi 300 kor. Roskoványi-féle alpból 50 kor. Kluch-féle alpból 21 kor. A templom pénztárából 1124 kor. Mindennapi misepénz 40 fillérjével fizetetik: 120 kor. Az évi offerákból, sátorünnepek, temetések, rózsafüzér-ajtatóságok alkalmával körülbelül 50 kor. Természetheni kiszolgálmányok: Pruzsina községben 16 p. mérő alá való első osztályú szántóföldnek haszonélvezete, két első osztályú 155 öl rét, két iskola melletti 85 öl konyhakert, 3 öl tűzifa és 1/2 telek után szabad erdőhaszonélvezete. Gyurgyove fiókközségtől minden telek után 12 buzakéve, 7 telek után 84 kéve és 29 mérce, úgyszintén Bri-sztyene fiókközségtől minden telek után 12 buzakéve. Választás július 30., d. e. 9 óra. A folyamodványok az *iskolaszéki elnökségre* Pruzsinára, posta helyben, küldendők. 159 1—1

Szepesi püspöki megye.

Szentgyörgyre (Szepes m.) okl. kántortanító keresettek. Fizetése 876 kor. és lakás. Pályázhatnak okl. tanítók is. Orgonálásban és tót nyelvben jártasak előnyben részesülnek. Határidő *július 19.* Róm. kath. plébániahivatal, Hollódomnic. 154 1—2

Szombathelyi egyházmegye.

A baksafalvai (Vas m.) róm. kath. iskolánál osztálytanítói állás töltendő be. Fizetés 640 korona havi részletekben, szépbutorozott szoba, fűtéshez elegendő fa. Államsegélyért folyamodva van. Tanítja az 1—II. osztályt egyik tanteremben, a kántortanítót szükség szerint helyettesíti, a gyermekeket templomba vezeti s ott rájuk felügyel. Pályázhatnak férfi- és nőtanítók. Tannyelv: német-magyar. Határidő *július hó 26.* Felszerelt kérvények födt. iskolaszéki elnök úrhoz Baksafalvára, u. p. Szent-Elek. Vasuti állomás Nemetújvár. Megbízásból *Benesits József*, plébános, iskolaszéki elnök. *Czadilek Henrik*, iskolaszéki jegyző. 162 1—1

Veszprémi egyházmegye.

Alsópáhok (Zala m.) anyaegyházban a róm. kath. kántortanítói és osztálytanítói állásra pályázat hirdettek. A kántortanítói állás jövedelme: 1. lakás, két padlós szoba, konyha, kamara, padlás, pince, istálló és sertés-ölak, 2. fél urbéri telek, szántóföld, rét, házikert és legelővel 17130 K, 3. munka, vagy megváltva 100 K, 4. párhér 14 p. m. rozs és 24 fillér 34568 K, 5. alapítványokból 6590 K, 6. must. vagy megváltva 60 K, 7. 8 öl hasábbfa 208 K, 8. ismétlőiskola 16 K, 9. stóla átlag 50 K, 10. bucsujáradék 4 K, 11. tandíj, minden iskolás után 2 kor. 320 K, összesen 134088 K. Osztálytanítói állás jövedelme: butorozott szoba, 600 kor. az iskolafentartótól 200 kor. államsegély. Pályázatok f. é. *július 16-ig* fogadtatnak el. A választás és a kántortanítók ének- és orgonaprobája július 17-én d. e. 9 órakor lesz. *Vida József*, plébános. 169 1—1

A devecseri (Veszprém m.) róm. kath. iskolaszék két osztálytanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalmazásuk: 800—800 kor. Egy-egy szoba a legszükségesebb butorozattal, fűtéssel és tisztogatással. A második szoba bérpótléka a 800 koronában bennfoglaltatik. Kötelességük: egy-egy, esetleg két egyesített osztályt és az ismétlőket tanítani és a kántornak a kántori teendőkben segédkezni, amiért külön-külön 100—100 koronát kapnak. Ha az iparostanoncok oktatásával megbizatnak, ezért külön díjazásban részesülnek. Az állásokra csak oly nőlen okl. tanítók pályázhatnak, kik a kántorságban kellőleg jártasak. Az állások szept. 1-én foglalandók el. A kérvények *augusztus 4-ig* bezárólag a devecseri plébániahivatalhoz küldendők. 160 1—1

Lelekgyakorlatok. Pozsonyban a Jézus-társaságiak kollegiumában ezidén is tartatnak lelekgyakorlatok tanítók számára. Július 23-án, hétfőn este 6 órakor kezdődnek és pénteken reggel végződnek. Akik résztvenni akarnak,

jelentkezzenek mielőbb alulírottánál. Pozsony, Batthyány-
tér 1. sz. *Milz József S. J.* rektor. 134 3-4

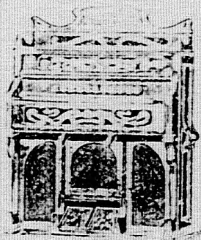
Hasznos zeneművek.

Orgonára vagy harmoniumra: *Beck*: Könnýü präludiumok — 65; *Hesse*: 77 hosszú elő- és utójáték 1:50; *Körner*: Gyakorlati orgonasz (44 org. darabbal) 1:50; *Nemesovits*: Gyakorl. orgonasz 1:50; «Präludium album» (100 drbbal) — 65; *Volkmar*: Orgona album könnýü 1:—; *Hiss*: Präfatio és Paternoster orgonakíséretei (szöveggel) 1:—; *Kontor*: Hazánk Nagyasszonya (Mária-dalok szöveggel) 1:50; «Harmonium gyöngyei» (80 drbbal) 1:20; *Rink*: Gyakorl. orgona-iskola 1:50; *Wannaus*: Harmonium-iskola 1:—; *Köhler*: Gyak. zongora-iskola 1:50; «Magyar dal-album» (200 dal zong.) 1:30; *Hömann*: hegedű-isk. 1:30 — Árak forintokban. Bármely egyéb zenemű megrendelhető. — Ugyanitt faj: Baromiak keltőtojásai és fajesikék kaphatók.

BRICHTA E. zeneműkereskedése Törökbálint (Pestmegye).

Bold. Csima István, főkantor, országszerte ismeretes, kitűnő összeállítású, 250 válogatott, szabályos orgonakíséretű gyász- és énekek tartalmazó énekkönyve mélyen leszállított áron (4 frt helyett 2.50 frt-ért) kapható az elhunyt özvegyjénél Kiskunfélegyházán.

117 6-9

Üzletek:
Sz.-Pétervár, Moszkva, Riga,
London

Világhírű lipesei
Zimmermann-
orgona-harmoniumot

szállít az eredeti áron
a gyár egyedüli magyarországi képviselője:

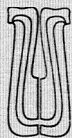
HÖRL NÁNDOR,

Pozsony, Ventur-utca 24. sz.

Méltányos, olcsó szabott árak!

Tanító uraknak részletfizetésekre is.

Zimmermann-orgonákról árjegyzéket ingyen kuldok!

Különlegesség

templomok, iskolák és zene-
karok használatára:

Igen tömören készített lég-
nyomatu harmoniumok igen
erős, átható hanggal.

Erről külön árjegyzék. —

Fr. KISS KÁROLY főgimn. tanár 34925. sz. szabadalmát képező

„KAROLIUM“

vér- s paiztetű, fakukac, poloska és a mézgásodást előidéző
élősdieket irtó szer, mely ezen élősdieket biztosan elpusz-
títja és a fákat immunissá teszi.

1 kis üveg ára (200 gramm) ... K 1.—

1 nagy üveg ára (500 gramm) ... K 2.—

50 üveg egyszerre történő megrendelésénél 20% engedmény.

Kizárólagos vezérképviselő a bel- és külföld részére a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

Dr. Hets Ödön ügyész úr, aki a szert 2 év óta
használja 70 holdas soroksári gyümölcsösében, a
következő bizonyítványt adta:

Tekintetes Fr. Kiss Károly tanár úrnak Budapest.

As Ön utasítása folytán készített vértetű-keveréket
gyümölcsfáimnál még a múlt év nyarán teljes sikerrel
alkalmazván, késéggel jelentem ki, hogy ezen szer a
körte- és almafákon mutatkozó vértetű kiirtására az
egyedüli biztos szer. A múlt évben bekent fák az idén
mind remeken hajtottak és termőképességüket vissza-
nyerték.

Kiváló tisztelettel

Hets Ödön s. k.

Orgonaépítési műintézet.

RIEGER OTTÓ

villamos gépekkel berendezett cs. és kir. udv. orgonagyára

Budapest, VII., Garay-utca 48.

cs. és kir. udvari szállító, a Szentsír lovagja,
a Ferenc József-rend lovagja.

A párisi s bécsi világkiállításokon kitüntetve.

(484-53)

Legolcsóbb árban
és kedvező fizetési
feltételek mellett
kiváló tisztá leg-
nyomású csőrend-
szerű (pneumat-
ikai) tartós, nemes
hangú orgonákat
szállít. 80 év óta
980 orgonát szállí-
tott. Mindennemű
orgonajavításokat
és hangolásokat a
legmerséklettel
árban és lelki-
ismeretes pontossá-
ggal teljesíti. —
Orgona jókarban
tartásat mersékelt
árban elvállalja.
Tervezetek és raj-
zok kivanatra díj-
mentesen.

A Szent-István-Társulat kiadványai.

Magyar olvasókönyvek.

Ábécés-könyv. Irta Barány Ignác. Katholikus népiskolák számára. Utvenhétedik kiadás. Kötve 20 fillér.

Első olvasókönyv a kath. népiskolák számára. Irta Barány Ignác. Harmincegyedik kiadás. Kötve 20 fillér.

Második olvasókönyv a kath. népiskolák második osztálya számára. Irta Barány Ignác. Harminchetedik kiadás. Kötve 36 fillér.

Harmadik olvasókönyv a katolikus harmadik osztálya számára. Irta Barány Ignác. Harminnegyedik kiadás. Kötve 48 fillér.

Negyedik olvasókönyv a katolikus negyedik osztálya számára. Irta Barány Ignác. Huszonegyedik kiadás. Kötve 60 fillér.

Ötödik olvasókönyv a kath. népiskolák ötödik és hatodik osztálya számára. Irta Barány Ignác. Tizenharmadik kiadás. Kötve 1 korona 28 fillér.

Új magyar ABC és olvasókönyv. Irta Dreisziger Ferenc. Kötve 40 fillér.

Olvasókönyv a gazdasági és általános ismételő-iskolák használatára. Irta Dreisziger Ferenc, Számord Ignác, Szokolay István és Rovó Lajos. III. kiadás. Kötve 1 K.

Olvasókönyv az alt. és gazdasági ismételő leányiskolák számára. Irta Dreisziger Ferenc, Györfly János és Rovó Lajos. Kötve 1 korona 40 fillér.

ABC és olvasókönyv. Irta Mócsy Antal, Petrovác József és Steinberger Ferenc. Képekkel. Kilencedik kiadás. Kötve 40 fillér.

ABC és olvasókönyv. Kiseb. kiadás. Irta Mócsy Antal, Petrovác József és Steinberger Ferenc. Képekkel. Tizenötödik kiadás. Kötve 24 fillér.

Második olvasókönyv a kath. népiskolák második osztálya számára. Irta Mócsy Antal, Petrovác József és Walter Gyula dr. IX. kiadás. Kötve 48 fillér.

Harmadik olvasókönyv a kath. népiskolák harmadik oszt. számára. Irta Mócsy Antal, Petrovác József és Walter Gyula dr. VI. kiadás. Kötve 60 fillér.

Negyedik olvasókönyv a katolikus elemi fiúiskolák negyedik oszt. szám. Irta Mócsy Antal, Petrovác József és Walter Gyula dr. III. kiadás. Kötve 88 f.

Negyedik olvasókönyv a katolikus elemi leányiskolák negyedik osztálya számára. Irta Mócsy Antal, Petrovác József és Walter Gyula dr. II. kiadás. Kötve 88 fillér.

Ötödik olvasókönyv az osztott kath. elemi fiúiskolák ötödik és hatodik osztálya számára. Irta Mócsy Antal, Petrovác József és Walter Gyula dr. IV. kiadás. Kötve 1 korona 44 fillér.

Első olvasó- és tankönyv az osztatlan kath. népiskolák harmadik és negyedik évfolyama számára. Irta Mócsy Antal, Petrovác József és Schultz Imre. Egyik év. Hatodik kiadás. Kötve 60 f.

Első olvasó- és tankönyv az osztatlan kath. népiskolák harmadik és negyedik évfolyama számára. Irta Mócsy Antal, Petrovác József és Schultz Imre. Másik év. Hatodik kiadás. Kötve 60 f.

Második olvasó- és tankönyv az osztatlan kath. népiskolák ötödik és hatodik évfolyama számára. Irta Mócsy Antal, Petrovác József és Schultz Imre dr. Egyik év. Hetedik kiadás. Kötve 80 fillér.

Második olvasó- és tankönyv az osztatlan kath. népiskolák ötödik és hatodik évfolyama számára. Irta Mócsy Antal, Petrovác József és Schultz Imre dr. Másik év. Hetedik kiadás. Kötve 80 fillér.

Hangutánzó magyar ABC. Szerkesztettek: Öveges Kálmán és Wiemann Béla tanítók. Kötve 50 f.

Magyar olvasókönyv a középiskolák I. osztálya számára. Irta Prónai Antal dr. Képekkel. (Engedélyezve 1211—1900. számú miniszteri rendelettel.) II. kiadás. Füzve 1 korona 60 fillér.

Magyar olvasókönyv a középiskolák II. osztálya számára. Irta Prónai Antal dr. Képekkel. (Engedélyezve 1871—1901. számú miniszteri rendelettel.) Füzve 2 korona 40 fillér.

Magyar olvasókönyv a középiskolák III. osztálya számára. Irta Prónai Antal dr. Képekkel. (Engedélyezve 1523—1902. sz. min. rend.) Füzve 2 K 80 f.

Megrendelhetők Bpest. IV., Kecskeméti-u. 2. a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében.